

Luyten Yıldızı • Vladimir Tumanov

Türkçesi: Mine Kazmaoğlu • Çocuk Kitaplar • Roman • 192 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6, 7
BİLİM ve TEKNOLOJİ • DOĞA ve EVREN • OKUMA KÜLTÜRÜ • YETENEKLER
bilim • uzay • tarih • büyükanne • arkadaşlık • astronomi • göl • gezegenler • macera •
otizm • yetenekler • araştırmak • teleskop • kano • hırs • Anadolu • tarihöncesi •
gladyatör • Kristof Kolomb • Panama Kanalı

Kraliçeyi Kurtarmak ve **Haritada Kaybolmak** gibi fantastik romanlarıyla milyonlarca okura ulaşan **Vladimir Tumanov**, yeni kitabında yine bilimsel keşiflerle dolu bir macera sunuyor. Göl kıyısında başlayan bir yaz tatili, merak ve gerilimin tırmandığı heyecanlı bir araştırmaya dönüşüyor. İnsanlığın tarihöncesinden günümüze uzanan yolculuğunu, teknolojik gelişmelerin ışığında tartışmaya açan roman, gezegenimizin geleceğini düşünmeye yönlendiriyor.

Yazarını Cameron Gölü'nün kıyısındaki büyükanne evinde geçiren ikizler Del ve Renee, komşu kıyıda yaşayan sessiz ve tuhaf Teddy'yi boğulmaktan kurtarır. Teddy, büyükannesi Lou hastaneye kaldırılınca ikizlerde kalmaya başlar. Lou'nun geçmişte başarılı bir astronom olduğu ve Luyten Yıldızı'nı araştırdığı ortaya çıkar. Teddy'nin radyo teleskopu sayesinde Lou'nun bilgisayarına uzaydan sinyaller gelmektedir. Çocuklar, hem bu mesajların gizemini çözmek, hem de tehlikeli bir profesörden korunmak zorundadır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Cameron Gölü ve çevresi, yaz tatilini geçirmek için Del ve Renee gibi size de ilginç geldi mi? Böyle bir gölde hangi olanaklar ya da özellikler sizin için çekici?
- 2- Teddy'nin epilepsi nöbeti geçirip denize düştüğü anlaşılıyor; epilepsi nedir? Daha önce hiç duydunuz mu? Otizm hakkında neler biliyorsunuz?
- 3- Renee ve Del'in farklı ilgi alanları maceraya neler katıyor, bu farklılıklar yaşananları anlamlandırmada nasıl işe yarıyor? Del, Luyten Yıldızı hakkında neler biliyor? Siz bu yıldızı daha önce duydunuz mu?
- 4- Spektrografi, cüce, ötegezegen gibi bilimsel terimler, çocukların diyalogları ve keşifleri aracılığıyla okura neler ifade ediyor?
- 5- Teddy'nin yaptığı radyo teleskopunu kurmak ve kullanmak için hangi niteliklere sahip olmak gerekir? Epilepsi hastası, otizmlili Teddy okurda nasıl bir izlenim yaratıyor? Kişiliği hakkında neler düşündürüyor?
- 6- Teleskop aracılığıyla gelen videonun binlerce yıl önce çekildiğini mi varsaymak gerekir? Bir MP4 dosyası Neolitik Çağ'dan gerçek bir sahneyi nasıl gösterebilir? Video teknolojisinin icadından binlerce yıl önce çekilmiş bir videonun, 12,35 ışık yılı uzaktaki bir yıldızdan gönderilen sinyalle gelebilmesinin mantığı nedir?
- 7- Çocuklar, Lou Lowen hakkında neler öğreniyorlar? Huysuz bir münzevi olarak tanıdıkları yaşlı kadın onları nasıl şaşırtıyor? Bir profesör araştırma alanını tek edip neden ıssız bir yere yerleşir? Teddy'nin sadece onun sözünü dinlemesi ikisi arasındaki iletişim hakkında neler düşündürüyor?
- 8- Yazar, neden videolar için insanlık tarihinin farklı dönemlerine ait 5 görüntüyü seçmiş? Bu dönemlerin özelliği ne? Çocukların izlediği görüntüler, yalnızca geçmişin ilginç zaman dilimleri olarak görülebilir mi; yoksa fazlası var mı? Roman, bu videolar aracılığıyla insanlık tarihine dair ne gibi ipuçları veriyor?
- 9- Roman, birbirinden çok farklı olduğu söylenen, sosyal bilimler ve fen bilimleri arasında nasıl bir bağ, nasıl bir ortaklık olduğuna işaret ediyor? Bu bakış açısıyla ikizlerin, gerçek bilimsel ruhu temsil ettikleri söylenebilir mi? Açıklayın.
- 10- Soren Dix karakteri bilim ve ahlak kavramı yönünden nasıl yorumlanabilir? Uydu anteninin demir zincirlerini koparmaya çalışması, Lou'nun içeceğine ilaç katmaya kalkışması, Teddy'yi kaçırmaması, peşinde olduğu keşfi engelleyebilecek davranışlar değil mi?

- 11- Luyten-b'liler Dünya'ya neden bu videoları gönderiyorlar? Neden kendi yıldızlarından video göndermiyorlar? Sizce son video bu uzaylı türünün gezegenini gösteriyor olabilir mi?
- 12- Luyten-b'nin dünyayla iletişim kurması ile ikizlerin Teddy ile iletişim kurması arasında bir paralellik olabilir mi?
- 13- Teddy karakteri romanda nasıl ele alınmış? Çocuklar otizmlili olması yerine onun hangi farklılıklarına odaklanıyorlar? Hikâyede, Teddy'nin otizm ve epilepsiyle ilişkili özelliklerinin karakterinin parçası olarak ele alınması romana ne katıyor?
- 14- Romanın sonu okurda nasıl bir etki bırakıyor? Örneğin, Teddy'nin çocukların gözlerinin içine bakması ne anlama geliyor?
- 15- Metindeki bilimsel ve tarihsel bilgilerle birlikte gizem duygusu akış boyunca hangi unsurlarla korunuyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Kurs:** İkizlerin okulda aldığı kalp masajı ve yüzme güvenliği eğitimi gibi, sınıfa bir uzman çağırıp ilk yardım eğitimi düzenleyin. Velilerin de katılabileceği bu eğitimde bütün öğrencilerin, zor durumlarda ne yapmaları ve nasıl davranmaları gerektiğini videolarla ve uygulama yöntemiyle öğrenmelerini sağlayın. Eğitim sonunda öğrencilere ilk yardım sertifikaları verilsin.
- **Pano:** Bütün öğrenciler birlikte çalışarak büyük ve kapsamlı bir astronomi haritası oluştursun. Gezegenleri, yıldızları, uyduları, güneşi ve diğer sistemleri, resim, açıklama, hesaplama, çizim, fotoğraf gibi unsurlarla etkileyici ve renkli bir görsel panoda toplayın. "Evrene Dair" başlığıyla sergileyin. Pano fiziki ya da dijital düşünülebilir. Yaratıcı bir çalışma için ön araştırma ve planlama titizlikle yapılmalı.
- **Yazma:** Öğrenciler 3-4 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup uzayda seçtikleri bir yıldıza ya da gezegene göndermek üzere bir mesaj düzenlesin. Yazılı, sesli, görsel olarak düzenlenebilecek mesajların içeriği grupların seçimine bağlı. Her grup hazırladığı mesajı göndereceği yıldız ya da gezegeni tanıtarak mesajlarının amacını açıklasın. Mesajın ne kadar zamanda ulaşabileceğini kabaca hesaplasın.
- **Gösteri:** Öğrenciler 4 gruba ayrılınsın. Her grup, videoların yansıttığı Neolitik Çağ, Antik Roma, Keşifler Çağı ve Panama Kanalı'nın inşa edildiği 4 dönemden birini üstlensin. (Çekilişle de belirlenebilir.) Önce seçtikleri çağı ya da olayı tarihsel, ekonomik ve toplumsal yönden araştırarak bir rapor düzenlesinler. Sonra da o dönemde yaşayan insanları konuşturarak yaşam kültürlerini anlatsınlar. Örnek: Panama Kanalı inşasında çalışan bir işçiyle eşi ve çocuğu, iş, okul, ev ve çevre koşullarını, hayallerini konuşabilir. Antik Roma'da bir heykeltıraş ve çırağı sanatı, gladyatörler ve kölelerin nasıl hayatta kaldıklarını anlatabilir, dertleşebilirler. Kristof Kolomb hayallerinden söz edebilir, seferlerinde karşılaştıklarını hikâye edebilir vb. İzleyiciler konuşmalardan dönemi ya da olayı öğrenir. Aksesuar, kostüm ve sembolik dekorlarla hazırlanacak bu 4 tarihsel gösteriyi diğer sınıfların ve velilerin de izlemesi sağlanabilir.
- **Albüm:** Tarihöncesi dönemde Anadolu'daki yaşama dair ilk videoda anlatılanları sınıfça inceleyin. Bu video Göbeklitepe ya da Karahantepe gibi bir yerleşime işaret ediyor olabilir mi? Nedenleriyle birlikte konuyu tartışın. Sonrasında Karahantepe ve Göbeklitepe'yi anlatan fotoğraflar, çizimler, röportajlar, yazılarla kapsamlı bir dijital albüm hazırlayın ve diğer sınıfların da yararlanmasını sağlayın.
- **Proje:** Resim yeteneği, müzik yeteneği, güçlü hafıza, matematik kafası, akıcı konuşma, el becerileri, yazma, yönlendirme ve liderlik yeteneği, yaratıcı düşünme, dans yeteneği, spor dallarında yetenekli olma, satranç yeteneği, ikna yeteneği, takım içinde çalışma yeteneği, mizah yeteneği, hızlı düşünme yeteneği, dinleme yeteneği, empati yeteneği gibi yetenekleri tek tek listeleyin. Listeleri öğrencilere dağıtın ve her biri hangi yeteneğin kendisinde olduğunu işaretlesin. Bu işaretlenmiş listeleri topladıktan sonra diğer öğrencilerin, bu listedeki yetenekleri sınıf arkadaşlarıyla eşleştirdiği ikinci bir "ayna liste seti" hazırlansın. Böylece hem öğrencilerin kendileri için hem de diğerlerinin arkadaşlarını düşünerek işaretledikleri 2 ayrı liste oluşacak. 2 listeyi karşılaştırın ve kişinin kendinde olduğunu

düşündüğü yeteneklerle karşıdan bakanların onda gördüğü yetenekleri ortaya çıkarın. Bakalım, ayna kişiye neler gösterecek?

- **Çalıştay:** Öğrenciler 6 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup, bir gezegenin sonunu gösteren 5. videoda gördüklerini de düşünerek, dünyanın nereye gittiğini, çok uzak gelecekte olabilecekleri kurgulasın. Bugünkü gerçeklerden, bilimsel ve toplumsal verilerden yola çıkarak gezegenimiz için bir gelecek hayal etsin. Bu öngörülerini, nedenleriyle birlikte yazı, istatistik, resimle rapor halinde düzenlesin. İkinci aşamada yapay zekâ, robotik bilim ve nanoteknoloji kullanılarak, tıp, sosyoloji, sanat, spor, siyaset, bilim, ekonomi, sanayi ve iletişim gibi her alanda günümüzde alınabilecek önlemler, atılması gereken radikal adımlar saptansın. Grupların raporları dinlenip, tartışıldıktan sonra ortak öngörüler ve atılması gereken acil adımlar saptansın. “Gezegenimiz Yaşasın” benzeri bir başlıkla proje haline getirilip yerel yönetimler ya da ilgili STK’larla paylaşılsın.
- **Okuma Tiyatrosu:** Öğrenciler 3 büyük gruba ayrılınsın. Her grup kendi arasında toplanarak bir uzay macerasını anlatan ilginç bir hikâye yazsın. Hayal gücünü serbest bırakarak, büyük bir yaratıcılıkla kurgulanacak bu uzay maceraları; kişileştirilerek radyo tiyatrosu tadında diğerlerine okunsun. Yeterince beğeni toplayan hikâye, bir öğle arasında genel ses sisteminden bütün okulla paylaşılsın.